Орган Руського Народного Союза в Америці

Свобода

В лучности сила!

SWOBODA

Рік XVIII. Ню Иорк, Четвер, 30-го червня 1910. Число 26. Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, June 30, 1910. No. 26.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Червень 1910.

Розхід за місяць Червень с. р. есть: За померших членів або їх жени і за випадки калїцтва.

Від.	161. Єрмешик Петро, ум. 17,4, '10	$1000.00
,,	27. Сеньчак Михайло, ум. 25,5, '10	500.00
,,	117. Яворовський Іван, ум. 29,5, '10	1000.00
,,	94. Шпирка Ілько, ум. 2,6, '10	500.00
,,	62. Чарножицкий Мих., 5,6, '10	1000.00
,,	61. Пєха Мих, ум. 5,6, '10	1000.00
,,	85. Сьвятковский Прокіп ум. 9,6, '10	1000.00
,,	126. Ковач Мих. ум. 11,6, '10	1000.00
,,	149. Корнута Дм. ум. 11,6, '10	1000.00
,,	53. Хомякевич Роз. ж. Ник. ум. 22,4, '10	400.00
,,	108. Костишин Анна ж. Мих. ум. 24.5, '10	400.00
,,	107. Осагла Теодора ж. Фед. ум. 22,4, '10	400.00
,,	4. Гречух Анна ж. Андрея ум. 4,5, '10	400.00
,,	16. Погребецка Анна ж. Ант. ум. 1,6, '10	400.00
,,	171. Вандрївска Анєля ж. Ів. ум. 10,6, '10	400.00
,,	99. Борис Ксеня ж. Сем. ум. 18,6, '10	400.00
,,	19. Ґузеляк Андрей, запомога	200.00
	Виплачено запомоги на суму	$11.000.00
	Платня головних урядників за Червень	190.00
	Адміністрація Союза за Червень	87.86
	Весь розхід виносить	$11,277.86

Розмет платить 12,262 членів на цїле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1734 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан ,,Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центї, на Фонд Бідних по 1 центї.

Член на цїле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. С. Ядловский, гол. секр.
Дм. Капітула, гол. предсїд.

Праця.

Доки чоловік є здібний до працї, так довго не повинен тратити надії. Праця в потї чола, праця розумна, сьвідома цїли є неначе чародійною лїсочкою, що підносить одиницї і цїлі народи з нїчого до значіня і сили.

Знаємо про се всї, а однак ся правда стала у нас звуком без значіня, от таким собі способом говореня, який повторює ся щоби видавати з себе чоловіка розумного. Але дїла нашї не йдуть поруч зі словами. Здаєть ся нема в сьвітї другої суспільности, деб так часто і стільки не накликувало ся до працї, як се дїє ся у нас, а де однак мимо того на усїх усїх полях не панував би такий страшний, гнилий застій. Другі суспільности тепер лиш тільки вже поучують себе — ми все ще вбивати мусимо собі в голову, що працювати взагалї треба, коли в борбі народів не маємо тут знидїти до решти, пропасти з лиця землї.

А може ми взагалї нездібні до якоїсь позитивної працї? до житя-бутя через працю?

Чуємо то сотки разів від наших ,,найсердечнійших". Та і слабі уми посеред нашої суспільности голосять, що ми не сотворені до запобігливости, творчости, промислу, які то ціхи суть тепер головними підоймами так званої культури, то є житя штучного, яким то житєм людскість тим більше мусить жити, чим більше стає вона чисельною.

І єсли ходить о тяжку фізичну працю рук то навіть найбільші нашї вороги мусять заявити, що нема робітника понад Русина. Здаєть ся, що колиб колишні Фараони повставали з гробів і задумали будувати піраміди, то до сеї працї не найшлиб лїпшого робітника, як нашого мужика; його до роботи зовсім не треба наганяти.

А як має ся річ з нашою культурною працею?

Тут уже таке, що хиба-б радше і не чіпати.

І у нас були взнеслі кличі, і у нас були гарні початки — та все розвіяло ся, пішло димом та порохом по широкому сьвіту. Бо Русин — се соломяний огонь: спалахне, розгорить ся на одну мить, щоб потім ще скорійше притихнути, заснути. І тому то всї нашї інституції, починані з найкращими надіями на будучність, по роцї, або нераз і скорше впадали. Введені в житє одиницями, які самі лиш на мить спалахкотїли, не могли найти ширшого відгомону у душах загалу, не могли найти належитого підпертя у широких мас і лишені самі собі, що більше, лишені навіть своїми батьками мусїли знидїти.

Здаєть ся, що прикладів наводити не треба — вони на жаль у нас надто численні і надто ще болючі. Але чи так дальше має лишити ся? Чи дальше нам жити оттак як до сих пор?...

Вправдї ,,нищі духом" війдуть до царства небесного, але тут на земли за те їм горе!... Жебраки кінчають свою жизнь по шпиталях — для народів і суспільностий жебрачих нема ще шпиталів... і певно не буде! А нам, Русинам в Америцї не лишило ся тепер нїчо иньшого, як хиба лишень такий шпиталь... для народів-жебраків.

І коли всї нашї просьвітні інституції звели ся на нїнащо, коли одні пішли ,,на бубен" а другі вснули сном блаженних ми кидаємо новий клич, клич що економічно підвигнув-би наш народ:

Закладаймо спілкові склепи!

Кількасот долярів уділів. один чоловік до управи склепу, одна саля до обслуги і трех людий до дирекції — отсе матеріял для заснованя товариства в місцевостях, де живе якесь число наших людий. Членами товариства можуть бути всї Русини замешкуючі якусь дану місцевість. Чим більше буде людий інтересованих тим краще буде розвивати ся склеп. Чим більше гроша вложить ся в уділи, тим певнїйша буде його основа.

Тож ще раз кидаємо між вас клич, випробуваний, повен змісту:

Єднаймо ся у спілкові орґанїзації!

Стремім до поправи нашої долї поперед на матеріяльнім поли!

Будуймо Україну не пустими беззвучними фразами, але муравлиною реальною працею!

З широкого сьвіта.

Вислїд виборів на Угорщинї.

Вибори переведені на Угорщинї вже у всїх виборчих округах.

З Русинів вибрано крім о. Юрія Негребецького (з правительственної партії) в Унґварськім окрузї ще й Антона Бескида в лублївськім окрузї. Оба вони входять в склад мадярських парляментарних ґруп і тому Угорським Русинам буде з ними так само як і без них. Перепав при виборах навіть такий популярний чоловік як о. Михайло Артим, б. кандидат на угро-руського епископа в Америку, котрий через кілька каденцій заступав зборівський округ.

Що Угорські вибори відбували ся чисто по галицьки нехай посьвідчать про се хотьби два такі факти:

В громадї Цаґередорф, де стоїть церков вже досить стара, обіцяно за голоси на правительственного кандидата поставити нову на державний кошт. Колиж громада піде проти кандидата, то власти зречуть, що церков грозить заваленєм і громадяни мусїти-муть власним коштом будувати нову. В окрузї Альвінц уладжено знов инший швіндель. Дотеперішний румунський посол з сего округа, Маню був певний, що ніяке насильство не могло йому нїчого вдіяти. А спосіб найшов ся. На два дни перед голосованєм поставлено тихцем кандидатуру якогось аптикаря з Пешту, іменем також Маню. Коли румунські селяни стали голосувати на кандидата Маню, виборчий комісар питав їх на котрого голосують, бо є двох. Переважно виборцї не знали як їх кандидат називає ся на імя і де жиє і всї ті голоси уневажнено. Кошти військової асистенції сих виборів подають на 17 міліонів корон. Ужито 194 баталїонів піхоти і 114 ескадрон кінноти в 380 виборчих округах підчас перших двох днів виборів.

* * *

Німеччина правдоподібно на спілку з Австрією приготовляє війну проти Росії. Знюхала се Росія і зачинає свої форти (твердинї) пересувати на схід сонця. Російські ґенерали роздумали сим разом розумно, що в разї війни з Німеччиною й Австро-Угорщиною ворожі війська обійдуть лїнію російських твердинь добрий тиждень скорше, нїм з глибокої Росії буде можна привезти тільки війська, щоби воно могло сяк-так станути до чола німецьким і австрійським силам. В такім випадку російські війська, замкнені в твердинях, були би відрізані від головної російської сили та взяті в два огнї. Через те Росія цофає на схід сонця лїнію своїх твердинь, котра до тепер опирала ся о Варшаву. Від тепер буде нова лїнія російських твердинь іти через великі болота над рікою Припетю, що впадає до Днїпра. Проти сеї російської лїнії виставить Австрія ряд твердинь рівнобіжних з рікою Днїпром, а кромі сего укріпить Львів, котрий матиме значінє Перемишля, як велика твердиня. Ті зміни обчислені на цїлі десятки лїт. Так лагодять ся три держави до війни, котра може перемінити ся в европейську війну.

* * *

Рівнож і малесенький остров Крета на полудне від Греції спричинює немало клопотів ,,сильним сего сьвіта". Крету замешкують переважно Греки та трохи Турків і власне сї Греки хочуть відірвати ся від Туреччини та злучити ся з Грецією.

Недавно вони присягнули на вірність не турецькому султанови, до котрого належить Крета, але грецькому королеви. Вони домагались також, щоби і Турки, котрі вибрані до парляменту і ті, що вступають до урядів, складали присягу на вірність грецькому королеви. Турки не схотїли, а Кретийцї не допускають їх нї до парляменту нї до урядів. Турецьке правительство супроти того звалює вину усего на Грецію. І тепер Туреччина затрівожена о Крету, зернулась до тих держав, що опікують ся Кретою о поміч. Держави сї наказали грецькому правительству на Кретї не вимагати від Турків присяги для Греції і допустити їх в парлямент і до урядів. Що відповіло на се кретийське правительство не знати, але Туреччина не вдоволена тим наімненєм держав готовить ся до війни з Грецією. Майже цїла Туреччина заворушилась народними вічами. На вічах домагають ся Турки у свого правительства війни з Грецією. Турецькі духовники заохочують нарід до війни. Вони орґанїзують добровольцїв і телєґрафують в Царгород з заявою готовости до війни.

* * *

У сумежній републицї зі Злученими Державами, то є Мексику вибрано опять президентом републики ґенерала Діяза.

Боротьба за право.

По роману *К. Є. Францоза.*

(Дальше)

Через якийсь час Тарас був в повній розпуці. Потім він знову скликав віче.

— Ми повинні довести діло до кінця. Право повинно остати ся правом: я надію ся на Бога і цісаря.

Та його слова уже не мали на селян попередного впливу. Його і слухати не хотіли.

— Ми ідемо на війну не з перами — а з оружем, — кричали вони. — А як хочеш дальше вести діло, так веди на свій рахунок. Ми не хочемо платити.

— Но, що-ж! Поведу на свій власний кошт, — згодив ся Тарас.

По вічу він знов поїхав до міста до судії.

Судія післав його до адвоката.

— Ми зробили все, що могли — сказав судія.

— Ні! — спокійно відповів Тарас. — Ми хочемо справедливости, а справедливости ніякої у вас нема.

Судія надармо доказував йому, що тепер то діло не належить до їх суду, що то не убійство, а захоплене землі, та що лиш тоді може розсліджувати ся у їх суді, як буде внесений новий позов.

Тарас стояв на своїм.

— Право повинно остати ся правом; чи то убийство, чи захват землї. Громадська земля так дорога мужикам, як менї власне житє. Та все в сьвітї зависить від справедливости. Якже-ж то так може бути, що ані цісаря ані його помічника ,,нічого то не обходить?"

— Піди до адвоката, най напише тобі жалобу — повторив судія.

Тарасови було гірко і прикро після тої розмови. Та, щож тут почати, прийшло ся таки піти до адвоката окружного міста, Евгена Сроковського.

Адвокат досить скоро зрозумів річ.

— Я зроблю все, що зможу — сказав він.

— А коли прийде вирок?

— Не скорше як в осени.

— Так довго?

— Так! у нас судії не люблять спішити ся.

— Не люблять спішити ся? — повторив Тарас. — Якже-ж так? Та-ж то не гарно, як у нас не буде скорого і справедливого суду, то і жити не можливо буде.

Адвокат не відповів нічого на його слова, а зробив все, щоби прискорити діло. Управитель дістав позов за кілька днів.

Після судових розпорядків, противна сторона могла три місяці не відповідати на позов, а Ґаік післав відповідь самого останного дня. В своїй відповіди зажадав присяги мужиків.

Адвокат страшенно здивував ся. ,,Або по Ґаіка стороні правда, що земля від хреста до ріки приналежить ґрафови", — думав він, ,,або підкупив селян". Але одно і друге мало було правдоподібне. Та хиба-ж міг би Тарас за неправдою так побивати ся, але в місті говорили також, що і Ґаік чесна і порядна людина.

О його попереднім житю нічого не знали. Ніяк тут не розберещ.

Суд післав слідчого того самого Капронського знов в село.

Під липою на майдані поставили стіл на столі хрест, розложили папери і почало ся слідство.

— Я прийшов сюди довідати ся, де був чорний хрест перед шістнацяти роками? Більше не будемо о нічім говорати. Кому нічо не звісно о тім, прошу віддалити ся!!...

З гурту відійшло кілька зарібників з другого села.

— Одна сторона твердить, що хрест перенесено на нове місце перед шістнацяти роками. То можуть говорити ті, що їм в той час було не менше, як чотирнацять літ. Тому я прошу зараз відійти всім, хто не має ще трицять літ.

Ніхто не рухнув ся. Капронський затрівожено оглянув ся. Тоді Тарас додав:

— Чули? Хто не має трицять літ, хай уходить.

На бік відійшли дівчата, молоді жінки і парубки. Коло стола зістало ся ще двіста чоловіків.

— Хто з вас не може собі пригадати, де стояв хрест перед шістнацяти роками, най піднесе руку, — сказав судія.

Підняли руки Ґаік і Тарас.

— Я тут півтора року тільки — сказав управитель.

— А я всього десять літ — замітив Тарас.

— Все одно, ви оба зістанете ся. Ви, пане управитель станете по правій стороні, а ви, пане судіє, по лівій.

— Тепер ті, що говорять, що хрест стояв все на тім самім місци, де і тепер стоїть, най підуть на право, а ті, що твердять, немов-би то хрест перше стояв над берегом ріки, най підуть на ліво.

Товпа розділила ся. По стороні управителя були не лиш слуги, але і ґазди, правда найпослїднїйші в селї, але все таки на здивоване Тараса, найшли ся в селї запроданцї громадського добра. На сторону управителя пішов і Гарасим Воронко, син попередного судії. Його підкупив робітник ґрафа, Болеслав. Гарасим хотів ще крім того відімстити ся на Тарасови за то, що Тарас оженив ся з його бувшою дівчиною і за то, що після його батька Тарас став судією, а не він.

— Нікчемнику! — кричали на него, — ти зневажив порох твого вітця.

Гарасим хотів відійти, але Болеслав потрутив його дальше.

— Насильство! — закричали селяни.

Ще минута і кінчило би ся діло різнею.

Сяк-так удало ся Тарасови успокоїти своїх і він попросив їх відійти в ліво.

По середині обох сторін стояв отець Мартин, і здасть ся цілком не знав, куда йому піти, — на право, чи на ліво.

— Чи-ж ти нам вчера не говорив, що по управителя стороні правда — кричали йому зі сторони управителя.

— Та, так... правда, — і отець Мартин подав ся на право.

— Отче, ти нам ще сьогодні кляв ся, що ти сам осьвячував той хрест на новім місци?

— Гм... так... осьвящував то правда, і став по середині не знаючи, що дальше почати.

Вкінци його вивели з прикрого положеня і посадили за стіл перед роспятєм.

— Приступім до присяги, — сказав судія, — а хто не може присягати, хай піднесе руку.

Нїхто не підніс. Порухав ся було Гарасим, але Болеслав його успокоїв. Настала тяжка хвиля. Капронський хотів було говорити о важности присяга, та якось не йшло. Тоді він звернув ся до сьвященника.

— А вже-ж, — замітив управитель. — то буде найгарнійше.

Та Тарас не згодив ся.

— Ні, по моєму лучше того не робити.

Капронському було то як раз на руку. Бо після того виходило, що його діло чисте.

Приступили до присяги. Всї по черзї присягнули, судія зібрав папери і зараз від'їхав у місто.

V.

Того року зима настала скоро і була дуже тяжка. Вихри та метелиці не переставали шаліти через цілу зиму і ціле село Зулавці замело снігом. Селянам прийшло ся дуже прикро се зносити. З половини лиш управної землї було мало хлїба, і тому майже у всїх у селї був недостаток. В тім то обвиняли вони Тараса.

Та і самому Тарасови не було легко; душа у него була неспокійна; цілу зиму чекав він рішеня суду. Вкінци, одного теплого дня в місяци лютім, на головній дорозї показали ся сани. Сани стали серед села і з них вискочив горбатенький старовина.

— Гей, людоньки, чи нема між вами судії? — звернув ся він ід мужикам.

Мужики розсьміяли ся, дивлячи ся, на сьмішного старика. Із товпи вийшов Тарас.

— Що тобі потрібно? — запитав.

— Я помічник адвоката Старковського, — Михайло Ступка, — сказав старик.

Тараса стрясла нетерплячка.

— Справа покінчена?... Ти привіз папери? — Виграно справу? Воно повинно бути — виграно:..

Старик посмутнїв.

— Та ні!... воно правду кажучи... програно в першім суді, але то ще можна до другого передати.

Лице Тараса перекривило ся від тої вістки, він залєдво переводив дух.

Вкінци він поборов себе.

— Но, та най там... кому присуджено землю?

Старик розложив папір.

— ,,В імени цісаря!" — почав він грімким і торжественним голосом. Всї зняли шапки, лиш один Тарас ані не поруш ив ся.

Потім старик перечитав, що було на папері; там говорило ся, що земля приналежить ґрафови Барекі, тому, що при присязї перейшло кілька господарів на його сторону. А хто-ж то буде проти себе говорити, та ще й під присягою?

— ,,В імя права земля зістає ґрафови", — скінчив старик своє читане.

— Ось тобі і закон, бачиш! — звернули ся зулавчани з докором до Тараса. А Тарас увесь зблїд, захитав ся і, як сніп, повалив ся на землю. Його понесли. Він довго лежав без памяти і все незрозуміле щось говорив.

Коли опамятав ся, почав голосно плакати. Жаль було дивити ся на него. По селї пішла поголоска, що судія зійшов з ума.

Коли Ґаік довідав ся о слабости Тараса, він занепокоїв ся. Йому було вигідно мати в селї такого судію, який охороняв би його від небезпечного завзятя селян.

— Піди до жінки Тараса — сказав він свому гуменному, — і скажи її, що я, як лиш потрібно, покличу лікаря з міста.

Гуменному дуже не хотїло ся сповнити сего припорученя — та нічого робити, така треба було піти. Він бояв ся жінки Тараса — Анниці.

Коло ліжка Тараса сидїло двох мужиків: Семен і Олекса.

Коли панський слуга увійшов до кімнати, Тарас сейчас пізнав його.

— Ти прийшов з радісними вістями?

Слуга з початку збив ся з пантелику, а потім нескладно передав поручене управителя.

— Забирай ся мені! — крикнув до него Тарас, таким страшним голосом, що слуга вискочив за двері і не оглядаючи ся почав бігти, що сили.

Насьмішка управителя підняла його з постелі; прогнавши слугу, він знов зібрав сили, встав і пішов до сьвященика, ще раз прочитати рішене.

— А стережи ся! — крикнув йому на вздогін Семен; він ніяк не міг забути, що Тарас не зняв шапки при читаню цісарського паперу.

У сьвященика стрінула його служниця з заплаканими очима. Вона нїби радувала ся, як йому здавало ся.

— Ах, Тарасе. яка я рада, що хоч ти здоров... панотець... вона не договорила і заплакала.

— Що з ним?

— Я не знаю!... він блудить... і здасть ся не при розумі...

З отцем Мартином дійсно було погано. Після проповіди, він довго, без звязи говорив щось до себе, ходив по кімнаті, вечером повинен був лягти до ліжка, а він всю ніч блудив. Він страх змінив ся за той день. Лице його зблїдло а глубоко запалі очи, дико блудили. Тараса пізнав він разу.

— А судія!... пробормотів він. — Так, він був 70 літ справедливим судією... Треба піти в церкву і сказати об тім проповідь.

— Перечитаєш мені письмо?

— Письмо? — спитав отець. — Що за письмо?... Посланіє до Коринтіян?...

І він почав знов блудити.

Тарас поглянув на него і в задумі вийшов на улицю. Що-ж тепер йому робити? Він подумав і рішив ся їхати до міста.

— Покинь, ради Бога, то діло — умовляла його Анниця. — Не кидай гроші у пащу тим чортівським душам.

Тарас обняв її і поцілував.

— Ти добра жінка, сказав він — але ти не знаєш, що тепер іде діло не тільки о громадску землю, а і о мене і о тебе і о судьбу наших дітей.

— Що ти говориш?! — зі страхом спитала Анниця. Тарас нічого їй не відповів.

Адвокат у місті приняв його досить радісно, але все таки сказав, що його діло в першім суді цілком програно, а до висшого неа чого подавати.

— Господи! Не вже-ж то правда?! — скрикнув Тарас.

— Що-ж зробиш! Діло вего ся цілком добросовістно.

— Добросовістно?... — І Тарас розказав йому всьо, що було звісно в селї о неправдивій присязї і о підкупі селян управителем.

— Поможи менї!... — закінчив він свою мову.

Послїдні слова, промовлені глухим, прибитим голосом зворушили адвоката. Він знов обіцяв помочи Тарасови і подав зажалене до висшого суду.

Тарас вернув до села і житє пішло по передному. Отець Мартин по довгих муках умер.

По трох тижнях приїхав в Зулавці новий сьвященик, отець Лев. Він подобав ся мужикам. Що одно, він був жонатий, у него було троє дітий і значить він розумів родинні нужди; а друге, сельна Борківки, де він був сьвященником проводили його майже до самих Зулавців.

То також богато говорило про него.

Отець Лев дійсно був чоловік гарний, хоч він і по неволі пішов в таке село, як Зулавці а то тому, що в попередному приходстї не ставало йому гроша на родину. Придивившп ся своїм парохіянам, почав їх розуміти і відности ся до них ліпше. Через місяць він знав уже по чий стороні була правда підчас присяги. Йому жаль було, що між його парохіянами знайшли ся і такі, що ложно присягали.

Своїми проповідями, простими, а щирими він старав ся направити їх і зробити їх більше чесними та добрими.

З Тарасом у него завязала ся з самого початку приязнь. Сьвященикови подобав ся його стїйний, твердий характер.

Тарас полюбив його також. Він бачив, що сьвященик чоловік розумний, чесний, часто допомагаючий йому і словом і ділом, але в його поведеню було богато для Тараса незрозумілого. — Чому він при якій небудь нагоді до парохіян говорив все:

— Ти цілком гарна людина, тільки жаль, що пропиваєш все добро у Абрамка!

Чому отець Лев говорив так? Чиж він не знає, що у того чоловіка є богато і других гріхів! Чому, як двох погнівають ся, він старає ся їх погодити, навіть і в тім случаю, коли один захопив майно другого. Хиба-ж можна піддержувати несправедливу сторону?

— Будьте мудрі, як змії — відповів раз отець Лев на запит Тараса.

— Але в тім же Евангелії сказано: і чисті як голуби — скрикнув Тарас.

— Я нікого не обманюю, а хочу тільки викорінити зло.

— Даруй, отче, але я тебе не розумію.

Між тим з Тарасом стало ся щось не гарне. Він став задумувати ся коли був на самоті, на лици появили ся нові, глубокі зморщини. Анниця не раз говорила сьвященику, що Тарас нічого не їсть. На вид він був спокійний, але тяжка дума, що запала на його душу з приїздом горбатенького старика, не покидала його.

— Щож буде з ним дальше? — з боязнею думала Анниця.

VI.

І знову прийшло ся пережити Тарасови тяжку зиму. Та чим прикрійше було йому самому, тим більше він старав ся скрити свої страждання перед другими.

Серед зими, коли Тарас був на ловах, прийшло до сьвященика письмо від адвоката, в якім було оголошено і рішене висшого суду що до справи Тараса.

Коли Тарас вернув ся і сьвященик прочитав йому рішене і письмо від адвоката, Тарас, несподівано, вислухав всьо спокійно. Він тільки зблїд і нахмурив ся ще більше.

— Так щож?! і в висшім суді відкинули?

— Так, відкинули — відповів отець Лев.

— Прочитай ще раз, як там сказано у письмі! — попросив Тарас. Сьвящен прочитав ще раз і пояснив. Було сказано то саме, що і в першим рішеню.

Тарас мовчки вислухав усе, потім попросив Анницю і отця Льва зіставити його самого.

Анниця страшно перепудила ся.

— Слухай, що ти задумав?! Чи ти не хочеш з собою покінчити?!

— Ні! — відповів Тарас. — Клену ся Богом, що ні! Моє житє тепер далеко більше потрібне як коли небудь було.

(Дальше буде).

ПРОЦЕС

православного ігум. Арсенія проти менаджера „Свободи“ Кон. Кирчова і її редактора Ант. Цурковського.

(Дальше).

Допитує п. Ґарван:

Пит.: Кілько уділів маєте ви в сій корпорації? Відп.: Що?

Пит.: Кілько уділів маєте ви в корпорації? Відп.: Тринайцять.

Пит.: Кілько там є взагалі всіх уділів? Відп.: Тринайцять уділів.

Пит.: Кілько уділів є разом? Відп.: Тисяч триста.

Пит.: Що? Відп.: Тисяч триста, і кождий уділ виносить 100 долярів.

Пит.: 100 уділів? Відп.: Ні, один уділ має 100 долярів.

Пит.: Який є основний капітал? Відп.: Я не розумію.

П. Сніткін: Звертаю увагу, що се не належить до річи, чи він мав лише один уділ чи більше.

Судія: Но воно може на щось придатись.

П. Сніткін: Так, воно може придатись на се, щоби помогти їм у цивільним процесі.

П. Ґарван: Ні, їх цивільний процес зовсім мене не обходить.

Судія: Я гадаю, що ви не мислите, аби Суд хотів їм давати якусь поміч до цивільного процесу. Сї питання є тут на місци, аби довідатись про віродостойність його зізнань.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Пит.: Який є основний капітал сеї корпорації? Відп.: Я не знаю.

Пит.: Кілько вложено там капіталу? Відп.: Я не розумію сего.

Пит.: Кілько там є уділів основного капіталу? Кілько є їх разом? Відп.: Я гадаю, що сорок пять.

Пит.: Хто-ж є властителем решти сих уділів?

П. Сніткін: Протестую проти сего питаня, бо воно невідповідне, невмістне і не до річи.

Судія: Протест узгляднений.

П. Ґарван: Я хотів лише довідатись, чи він про се знає.

Пит.: Чи ви єсьте певні, що там є сорок пять таких уділів? Відп.: Я не єсьм цілком певний, но мені здає ся, що більше нема.

Пит.: Кілько уділів ви посідаєте? Відп.: Тринайцять.

Пит.: Чи ви єсьте касієром корпорації? Відп.: Так.

Пит.: А хто є предсїдателем? Відп.: П. Г. Дзядик з Дерби, Конн.

Пит.: Чи ви були менаджером часописи? Відп.: Ні, я єсьм тепер менаджером.

Пит.: То ви не були тоді менаджером? Відп.: Ні.

Пит.: Хто-ж був тоді менаджером? Відп.: Тоді менаджера зовсім не було.

Пит.: Зовсім не було? Відп.: Ні.

Пит.: Хто се той чоловік, про котрого була тут бесїда?

Судія: Савка.

Відп.: Савка.

Пит.: Чи він мав нагляд над складачами. Відп.: Так.

Пит.: То він не був редактором часописи. Відповідь: Ні.

Пит.: А може ви були редактором? Відп.: Ні.

Пит.: Я маю на мисли, чи ви не були головним редактором. Відп.: Ні.

Пит.: Чи ви мали що до діла з оголошенями (адвертайсментами) часописи? Відп.: Ні.

Пит.: А хто-ж мав нагляд над сею частію часописи?

П. Сніткін: Протестую. Се питанє не належить до річи.

Судія: Прошу спитатись його, яке було його занятє при сїй часописи.

П. Сніткін: Що-ж се має до річи? Він був заанґажований при сїй часописи і то все.

Судія: Но прокуратор хоче дістатись чи сьвідок є віродостойний.

П. Ґарван: Сьвітлий Суде, перед тим він вже зізнав, що був менаджером часописи, а тепер він зізнає, що з менаджерством він нічого не мав до дїла, лише що був касієром. Отже я хочу переконатись, де є правда.

П. Сніткін: Се не робить чейже нїякої ріжниці, чи я маю один уділ чи тисячу.

Судія: Се правда, о скілько се дотикає вас. Но тут є питанє, чи лава присяглих має дати віру його зізнаням.

П. Сніткін: Тут прецінь провадить ся протокол і присяглі будуть могли послугуватись ним при цивільній розправі.

Судія: Нас зовсім се не обходить. — Застереженє.

Пит.: Чи ви мали що до діла з оголошенями часописи?

Протест, бо питанє невідповідне, невмістне і не до річи. — Протест ухилений. — Застереженє.

Відп.: Я отворяв листи, і як прийшло яке оголошенє, то я кликав п. Савку і ми оба радились. Коли-ж було засіданє товариства, то ми говорили про се з предсїдателем.

Пит.: І ви одержували всї гроші, які приходили до редакції часописи? Відп.: Так.

Пит.: Як довго знаєтесь ви з Чалим? Відп.: Я знаю його трохи більше як рік.

Пит.: Коли ви стрітились з ним, як він прийшов до Америки? Чи ви стрітились з ним тоді як він лиш сюди приїхав? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви стрітились з ним на доку? Відп.: Ні, я стрітив ся з ним в редакції „Свободи“.

Пит.: Хто виходив йому на зустріч до корабля? Відп.: Я не знаю.

Авт.: Чи редактор не виходив проти него? Відповідь: Ні.

Пит.: Коли прийшов Чалий до редакції „Свободи“ після сего, як він висів з корабля? Відп.: Мені здаєть ся, що на другий день.

Пит.: На другий день? А де він замешкав?

П. Сніткін: Протестую, бо питанє є невідповідне невластиве і не до річи.

Протест ухилений. — Застереженє.

Відп.: Про що ви питаєтесь?

Пит.: Де він замешкав як він сюди приїхав? Відп.: Чи маєте на думці Чалого?

Пит.: Так. Відп.: Я гадаю, що в Ню-арку.

Пит.: Чи він не мешкав з вами? Відп.: Ні.

Пит.: У когож він замешкав? Відп.: Сего я не знаю.

П. Сніткін: Протестую, бо питанє є невідповідне, невмістне і не до річи.

Протест ухилений. — Застереженє.

Пит.: Де мешкав редактор? Відп.: В Ню Йорку.

П. Сніткін: Протестую проти сего питаня, бо воно є невідповідне, невмістне і не до річи. — Протест ухилений — Застереженє.

Пит.: Чи ви не знаєте, до кого він заїхав в Ню-арку?

П. Сніткін: Протестую на сїй основі, бо сьвідок дав вже на се питанє відповідь.

Судія: Протест узгляднений; він вже сказав, що не знає.

Пит.: Чи ви знаєте? Відп.: Що?

Пит.: Чи ви знаєте, у кого він в Нюарку замешкав?

П. Сніткін: Протестую, бо на се питанє була вже відповідь.

Відп.: Ні, не знаю.

П. Сніткін: Цофаю протест.

Пит.: Чи ви питались його, у кого він замешкав в Нюарку? Відп.: Ні.

Пит.: Коли по своїм приїзді в Америку почав він писати статї до „Свободи“?

П. Сніткін: Протестую проти сего питаня, бо воно невідповідне, невмістне і не до річи. — Протест ухилений. — Застереженє.

Пит.: Коли по своїм приїзді почав він писати статї до „Свободи“? Відп.: Я не розумію сего.

Пит.: Як Чалий прийшов з Росії до Америки, то коли зачав він дописувати до „Свободи“? Відп.: Я не можу тямити, коли. Його дописи появляли ся у „Свободї“ деколи два а часом то й три рази на місяць, а „Свобода“ виходить раз на тиждень.

Судія: Отже коли прислав він першу допись до „Свободи“? Відп.: Сего не можу сказати; я не тямлю.

П. Ґарван: Чи ви знаєте, куди він пішов за роботою по своїм приїзді в Америку?

П. Сніткін: Протестую, бо питанє є невідповідне, невластиве і не до річи. — Протест ухилений. — Застереженє.

Відп.: Мені здає ся, що він пішов до Бейон Сити.

Пит.: Яку там він мав роботу? Відп.: Я не знаю, яку він мав там роботу.

Пит.: Чи ви знаєте, як довго був він в Бейон Сити? Відп.: Ні.

Пит.: А куди він звідтам пішов? Відп.: Мені здає ся, що він поїхав до Олифанту або до якоїсь иншої місцевости в Пенсильвенії.

Пит.: Чи ви не знаєте, що він там робив? Відп.: Чи я не знаю, яку він там мав роботу?

Судія: Так.

Відп.: Я гадаю, що він там був дякоучителем.

П. Ґарван: При якій церкви? Відп.: Російсько-православній.

Пит.: Чи ви про те знали? Відп.: Так, я знав.

Пит.: Чи ви не знали, аби Чалий мав яку иншу роботу в Америці крім сего, що він був дякоучителем при російсько-православній церкві та що він дописував до вашої часописи?

(Питанє повторив товмач Тендліч).

Відп.: Я чув лиш про те.

Пит.: Чи ви не знаєте, аби Чалий мав яке инше занятє в Америці? Відп.: Я більше не знаю.

Пит.: І він не мав нїякої платнї за свої статї, які він писав часом два а часом три рази на місяць, як ви сказали? Відп.: Ні, ми не платили дописувателям.

Пит.: Коли їздили ви до Пенсильвенії? Відп.: Я виїхав зелїзницею 30. червня, о 2. год. пополудни.

Пит.: В котрім дни в тиждни йде ваша часопись під пресу? Відп.: В четвер.

Пит.: Та як, та-ж в четвер вона вже виходить. Відп.: О так, коли йде під пресу? Вона йде під пресу в середу.

Пит.: Коли ви зачинаєте друкувати часописи. Мені здає ся, що ви мусите зачинати печатати її перед середою, аби вона могла вийти в четвер. Відп.: Ми зачинаємо печатати около втірка.

Пит.: Коли йде вона під пресу? Чи не йде вона під пресу в понеділок в ночи? Відп.: Коли вона йде під пресу?

Пит.: Так. Відп.: Часом вона йде під пресу в середу.

Пит.: Вона не може йти під пресу в середу, коли ви зачинаєте набирати її вівторок.

П. Сніткін: Протестую проти сего.

Відп.: Вона має бути відіслана на почту в четвер пополудни. Звичайно ми відсилаємо її пополудни.

Пит.: Коли ви зачинаєте набирати матеріял до часописи на першу форму? Відп.: На першу форму?

Пит.: Так. Відп.: Вівторок.

П. Ґарван: Сьвітлий Суде, я гадаю, що ся розправа вже не потреває довго. Я маю тепер допитувати сьвідка у своїй канцелярії для иншої розправи, а се допитуванє буду старатись покінчити так скоро, як лиш се буде можливо. Я вже не маю багато допитувати.

П. Сніткін: То ся розправа має вже бути закінчена?

Судія: Ми можем скінчити її завтра, а як маєте ще які докази, то будете могли їх завтра розібрати.

П. Ґарван: Моє поступованє буде дуже коротке.

Судія: Панове судії присяглі, тепер відрочить ся розправа аж до завтра до год. 12. В тім часї прошу не говорити про сю справу анї між собою анї з ким небудь иншим, доки Суд остаточно не предложить її під ваш осуд.

(Судія відрочив відтак дальшу розправу до пятниці 15. січня, 1909 р. до 12. год в полудне).

15. січня, 1909.

Продовженє розправи.

Покликано знов на сьвідка Конст. Кирчова, одного з обжалованих.

Допитує п. Ґарван:

Пит.: Кирчів, що то значить те слово „Union“? Відп.: Се є назва орґанїзації.

Пит.: Чи се гр. кат. орґанїзація? Відп.: Се є Руский Народний Союз.

Пит.: Чи се та орґанїзація, якої ви були предсїдателем? Відп.: Так, я був її предсїдателем.

Пит.: І ви називаєте сю орґанїзацію „Union“? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви називаєте члена, приналежного до сеї орґанїзації, „Униятом“ (Uniate)? Відп.: Я не знаю, що ви маєте на думці.

Пит.: Я маю на думці се, чи ви називаєте члена належачого до Русько-Народного Союза, „Униятом“? Відп.: Ні.

Пит.: То як ви його називаєте? Відп.: Ми називаємо його членом орґанїзації.

Пит.: Но в звичайній бесїді ви називаєте сю орґанїзацію „Унія“, чи не так? Відп.: Ні, в нашій мові є се інакше; у нас значить те слово що иншого, іменно, „Унія“ значить тілько, що товариство.

Пит.: Але ви називаєте своє товариство „Унією“? Відп.: Так, в анґлїйській мові.

Пит.: Я хотів лиш про се знати. Чи ви читаєте свою часопись, як вона вийде з під преси? Відп.: Так, читаю.

Пит.: Чи ви не читали сеї статї, як вона появила ся в часописи? Відп.: Ні, я її не читав. Я не мав нагоди її читати.

Пит.: Чи ви не читаєте часописи сейчас, як вона вийде з під преси? Відп.: Ні.

П. Гарвон: Я скінчив.

Допитує в друге п. Сніткін:

Пит.: Кирчів, чи ви були вже коли перед тим оскаржені в суді?

П. Ґарван: Протестую проти сего.

П. Сніткін: Коли ви протестуєте, то я цофаю своє питанє.

Пит.: Чи ви знаєте таку часопись, що називалаб ся „Свѣтъ“? Відп.: Так.

Пит.: Чи вона виходить що тижня, чи що місяця? Відп.: Що тижня.

Пит.: Чи ви знаєте, яка є ріжниця в днях між старим а новим календарем? Відп.: Так, ріжниця виносить яких 13 днів.

Пит.: Кілько? Сего року виносить ріжниця яких тринайцять або чотирнайцять днів.

Пит.: То значить, ріжниця між американським календарем а календарем старим. Відп.: Так.

Пит.: А чи ви держите ся старого календаря? Ви кажете, що там є ріжниця яких тринайцять або чотирнайцять днів. Відп.: Так.

Судія: Чогось такого, як американський календар, нема на сьвіті. Календар, якого ми уживаємо, називаємо григоріянським. Росіяне уживають старого юліянського календаря, а инші народности уживають календаря григоріянського або нового.

Сьвідок: Так.

Судія: І ріжниця між одним календарем а другим виносить яких тринайцять або чотирнайцять днів? Відп.: Так.

Пит.: Яким календарем послугуєтесь ви у своїй часописи, чи календарем юліянським? Відп.: Ні, але календарем новим.

Пит.: Значить, календарем григоріянським. Відп.: Так.

П. Сніткін: Чи ви знаєте, після якого календаря виходить часопись „Свѣтъ“? Відп.: Вони послугують ся календарем старого стилю, як вони його називають.

Пит.: То значить, що вони уживають старого календаря? Відп.: Так.

П. Сніткін: Я скінчив, п. Кирчів.

П. Ґарван: Я хочу покликати ще раз Грицька Чалого. Я мишлю, що на се маю право.

Покликано ще раз Грицька Чалого, яко сьвідка для оборони.

Допитує п. Ґарван через урядового товмача Бернгарда.

Пит.: Чалий, що то значить слово „Унія“? Відп.: Слово „Унія“ значить в Америці тільки, що орґанїзація робітників. Є ще й инша церковна Унія.

Пит.: Унія церковна? Щож то значить ся Унія церковна? Відп.: Про се можуть говорити лише люди, які розуміють ся на вірах. Питанями релїгійними я не занимаюсь.

Пит.: Чи „Унія“ під зглядом церковним не значить тільки, що гр. кат. церква, котра є з'днана з Римом? Відп.: Я знаю, що гр. кат. церкви суть з'єднені

(Продовженє на стор. 7)

SWOBODA"

(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
184 Hudson St.,
Published every Thursday at 184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

REV. P. PONITAYSHYN,
Superintendent
Box 112, Elizabeth, N. J.
Адреса мешканя:
326 Rose Hill Place,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ. editor,
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW, manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21 1906, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руського народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:
в Америцї на 12 місяцїв $2.00
до стар. краю на 12 місяцїв $2.00
в Америцї на 6 місяцїв $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджiстрованім листї, або через експресовий, або почтовий money order (монi ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтара або аґента на експресовім офисї, пішлїть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

Дописи просить ся писати лишень на одній сторонї картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

Повитанє Рузвельта в Ню Йорку.

Всї часописи в Америцї переповнені описами урочистого принятя в Новім Йорцї бувшого президента Зл. Держав, Теодора Рузвельта. І дїйсно в цїлій Америцї днесь годї найти чоловіка більш популярного, чоловіка, якого імя було б на устах всїх, як Теод. Рузвельт.

А Злуч. Держави витали його дїйсно неначе не приватного горожанина, але наче якого пануючого.

До Ню Йорку на його повитанє всї стейти вислали своїх представителїв. Гармати з панцирників і прибережних фортів безвпину гремїли, даючи сальви на повитанє бувшого президента. Кілька мілїонів людий витало його на 5-ій евнї і Бродвею, коли він в тріюмфальнім походї переїжджав тамтуда.

Фльота, яка його мала повитати рушила ще дідня і о год. 8-ій з раня станула коло стації кварантанни. І в сїй хвилині надплинув пароход: ,,Kaiserin Auguste Victoria" щоб закинути якор. За велитенським пароходом з заду, плила воєнна фльота зложена з панцирника: ,,So. Carolina", і пятьох контрторпедовцїв. Панцирник станувши коло форту Wadsworth сейчас дав гарматню сальву а великанські гармати з форту загудїли в відповідь. Жовнїри в мить уставили ся в довжезні ряди. Гармати з сусїдних фортів заговорили, свиставки пароходів, човнів, фабрик і т. д. і т. д. пiднялп оглушаючий свист.

Прибуто до доку. На покладї стояв Рузвельт, усьміхлений в фраку і цилїндрі. Перший повстав його цловий урядник а в кілька хвилин опісля прибули дїти Рузвельта та близша рідня. Явив ся капітан Butt військовий адютант президента Тафта і повитав в його імени прибувшого.

Тимчасом кораблї вивісили ґальові прапори. Заро-їло ся від всяких маленьких кораблїв, яхтів і човен а їх ріжноцьвітні прапори наче рої мотилів колисали ся на голубих филях. Менчі кораблї станули в шпалїр, решта сформувала ряд і все серед гуку ґармат і свисту свиставок рушило до порту. Тут на всїх прибережних вулицях, на всїх доках чорнїло, колисало ся море людських голов. Коли появив ся паровець з Рузвельтом на покладї підіймала ся шалена буря окликів, що заглушувала рев гармат. Цїла фльотиля поплила горі рікою аж до 12-ої улицї, тут завернула і попливши в долину причалила до Battery Place. Тут повитав Рузвельта на березї майор міста Gaynor і відпровадив до нарочно спорядженої трибуни. Промова майора і відповідь Р. були коротенькі. Кругом виднїли тріюмфальні луки, доми були сьвяточно прикрашені, окликам і оваціям не було кінця.

Цїле повитанє на Battery було так коротеньке, що у многих викликало невдоволенє. Рузвельт всїв до повозки і рушено в похід вздовж Бродвею. Тут зараз прилучив ся полк ,,диких їздців" і похід рушив в гору міста; ріжні стоваришеня дефілювали перед прибувшим, а яке число людий брало у сїм удїл, можна уявити собі з того, що самі лишень італїйські товариства числили 15.000 людий.

По скінченій парадї Рузвельт подав руку кождому жовнїрови з полку ,,диких їздців" та подякувавши комітетови відїхав домів.

Обчисляють, що в привитаню брало удїл около 2 мілїони людий. Подібної паради не бачив ще Ню Йорк, бо принятя, які уладжено свого часу Grant-ови або Dewey-ови блїднїють в порівнаню з привитанєм уладженим Рузвельтови.

Дописи.

З Passaic, N. J.

Дня 23. червня 1910. приїхав до Пассайк Н. Дж. о. І. Кузїв з порученя Іх Преосьвященьства Сотера Ортиньского, щоби розпочати працю місійну над нашим народом. А не знаємо, чи є друга місцевість в Америцї, де би було так много нашого народу як в Пассайк Н. Дж. а так занедбаного, опущеного, збаламученого і розбитого. Більше як 20 лїт ми були під опікою сьвящеників угорських, які загнали нас до шизми і діждали ся того, що нас мало не 8000 галицьких людий в Пассайк і околици не маємо нї церкви, нї школи, єсьмо попихачами чужинцїв, добрі платити колєкту і удержувати перевелебних панів і батюшків — але не добрі до уряду церковного та не гідні витворити власну орґанізацію. Тоті невідрадні відносини дійшли до відома нашого Владики — і ми діждали ся щасливої хвилї, першого Богослуженя і першої науки духовної в нашій рідній мові. Дня 26. червня в неділю на Clifton, N. J. 5 мінут дороги від Пассайк, в шторі відправив Сл. Божу о. І. Кузїв. Зібрало ся висше 200 людий на те перше наше сьвято в шторі. Не пустив нас нїхто до галї, анї Поляки, анї Нїмцї а вже не кажу про Словаків та Угро-Русинів, бо ми знаємо їх любов і жичливість для нас. Ми в шторі зібрали ся в убогій хатинї, де вислухали першої Сл. Божої і науки духовної і ми віримо, що Бог нашу щиру молитву радше приймив, чим гордих фарисеїв в шумних храмах Божих. Ми віримо і маємо сильну надію в Бозї, що наша громада буде що недїлї зростати не одиницями, десятками але сотками, та що до року при Божій помочи діждаємо ся нашого Дому Божого в містї Пассайк. Тож братя пассайчани! Спішіть до тої нашої нової орґанїзації! Досить напрацювали ся ми для чужих, тепер дбаймо для себе. Всї народи в Пассайк з'орґанїзовані. Польські, нїмецькі, словацькі, мадярські, угро-руські церкви, школи та иньші будівлї звертають увагу на себе кождого чоловіка; і будить ся мимоволї якась заздрість та питаємо ся: А що ми маємо? — ми комірники, ми погній чужих народів. Досить того! Горнїм ся до нашої орґанїзації, а певно не пропадемо. Що недїлї і сьвята буде правити ся Богослуженє на Clifton в галї Hope Ave. а при Божій помочи церкву будемо будувати в Passaic, N. J.

Пасайчан.

Scranton Pa.

Нашим фальшованим москалям чомусь не веде ся. Московська тарадайка на шизматицьких колесах рипить та пищить, що аж в ухах лящить, — дарма, що смарують галицького і угорського русина робітника то рублями, то долярами: чорносотеньство так забабрало ся у власнім калї, що ледво само себе може розпізнати. На Edwardsville коло Wilkesbarre скорчила ся ,,московська матиця" як сушена сливка; що батюшки з своїм Латоном не зашептують, не закли-нають, не ворожать, старушка шизма, а з нею і чорносотенна ідея марніє і нидіє з кождим днем, а люди на Edwardsville не ворожать бородатій відьмі вже довгого віка; от от-тай по небіжонцї заграють дорогі а до сеї пори не виплачені ще на шизматицькій церкві дзвони сумне ,,вічная память" та буйним вітром рознесе по пенсильванських дебрах та скалах мов пилом російську славу і цареславну віру. — На похоронї шизми будуть плакати що найдурнїйші Джани та Джорджи з під Горлиць; а і тих нинї вже не много. Не лїпше веде ся нашим царославним мазницям і на Гайпарку в Скрентонї. Послїдними днями прочуняло ся понад трийцять угорських Русинів у царославній кошарі на Гайпарку, що увидїли на власні очи нездарність російської адміністрації в парохії, малокультурність російських батюшків, деспотизм церковної єрархії, котра хоче як в Росії-матушкі брати-дерти що ся дасть а в додатку каже мовчати. Трийцять родин покинуло шизму і вернуло до своєї прадїдівської віри і церкви прилучаючи ся до рус. кат. парохії сьв. Иоана Крестителя де єсть парохом о. Яцкович. Не много, правда, зискали неофіти перейшовши з шизми під независимого попа котрому рідний епископ не рус. кат. але айриштський Гобан, та все таки зробили найтяжший перший крок, вириваючи ся з кіхтів шизми.

Батюшкови Богуславському не дуже всмак, що ,,galicmani i hungary" відпекують ся його кошари, та роблячи добру міну, упевняє прочих, між котрими єсть спора пайка галицьких хахлів, що буде пити чисту воду і сухий хлїб їсти, а не покине Гайпарку і буде дальше батюшкувати, та галицьких ковтунів дурити; кнутославні часописи, як ,,Свѣтъ" і їх аґентури ,,Поступъ" ,,Правда" та прочія, можуть і дальше горлати, що царославіє росте, та правди нїгде дїти: живі факти дають найлїпші докази живучости шизматицької гидри.

До річи буде згадати, що наш pan prevelebnyj Яцкович не мало прислужив ся шизмі в Скрентон, а і тепер боює з завзятєм гідним лїпшої справи против ,,galicmanov" а у своїй мадярській завзятости запровадив 40 відділ при своїй парохії з Р. Н Союза до Slovenskej Jednoty.

Ми лише боїмо ся, щоби і о. Яцковича не спіткала така сама судьба, як його тестя о. Камінського, котрим вже заопікувала ся поліція і водить його з плейзу на плейз.

РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА.

ОГОЛОШЕНЄ.

Перт Амбой, Н. Дж. Бр. сьв. О. Николая від. 104. Р. Н. Союза в Америцї відкликує протест в справі о. Івана Ардана, а зверненнй против директора друкарнї, о. П. Понятишина, понеже той протест бувший секретар Антін Кукурудз непорадивши ся братства і не сказавши нїчого самовільно підписав і відіслав до о. Ардана неначе-б то цїле наше братство протестувало; тимчасом о тім цїлком бр. не знало. За се сейчас він зістав укараний грошево і суспендований з бр. і Р. Н. Союза. Ми, то є наше цїле бр. заявляємо, що протест висланий нїби в нашім імени є сфальшований а як такий не існуючий.

Василь Ковак, прдс.
Дмитро Степась, секр.
Николай Ваверчак.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Липень.

30	Ч	Черв. Мануїла
1	П	Леонтина
2	С	Юди апост.
3	Н	Пр. Евхар.
4	П	Юлїяна еп.
5	В	Евзевія, Юлії
6	С	Агрипіни м.

— Дня 7. червня с. р. пращали з жалем Ню-Йорські Русини свого дяко-учителя п. Мирона Гундича. Відїхав він на посаду церковного півця до Черновець, на Буковину. За час свого шістьлїтного побуту в Ню-Йорку трудив ся він дуже много для добра тутешньої гр. кат. парохії. Він з'орґанїзував і взірцево провадив школу для дїтей, як також завів вечірну школу для неграмотних старших. При тім він був не аби-яким сьпівакомдиреґентом. Він запровадив і прекрасно вишколив церковний хор, оснував сьпіватське товариство „Боян", який часто устроював ріжні концерти і вечерницї, на котрі приходили й чужі, Американцї, аби налюбувати ся звуками руської піснї; виступав він також з руськими піснями і на анґлїйських концертах. — Був се тихий і щирий робітник, ревний та характерний патріот; тим-то не диво, що лишив він за собою дуже милу згадку у Русинів Ню-Йорку. Нехай-же зеленою Буковиною одушевляєть ся його сьпівацька Муза і най жiє він многая і благая лїта!

— В околици Manor, Pa, вибухнув страйк майнерів. Тамошний комітет повідомляє прото наших краянів, аби до тої околицї не пускали ся за роботою аж до часу, як страйк буде скінчений. Компанії ріжними способами дурять нарід та повисилали своїх аґентів по цїлих Злучених Державах які голосять, що то суть нові майни а затаюють перед кождим, що єсть страйк. Вихваляють що можна дуже добре заробити, від пять долярів і більше денно. Тимчасом не лиш нїхто не заробить пять долярів денно, але ще і такому грозить небезпеченьство зі сторони доведених до розпуки страйкуючих людей. Упоминаємо всїх наших родимцїв, що єсли до кого прийдуть аґенти то нехай їм покаже двері та не дасть ся збаламутити. Місцевости обняті страйком суть слїдуючі: Irvin, Greensburg, Alexandria, Latrobe, Bradenville, Derry, і дальше цїлі Westmoreland County.

Т. Г.

— Статистичне бюро у Вашингтонї обчислело, що в 1909 роцї погибло тут менче майнерів як в роцї 1908. Іменно минувшого року 2412 майнерів переплатило житєм своє тяжке званє. Загалом добуто 450 мілїонів тон вугля, то значить, що кождих добутих 186.567 тон коштує житє одного майнера.

— Українська приватна ґімназія в Рогатинї одержала від мінїстерства віроісповідань і просьвіти право публичности на 1909|10 рік для кляс І. ІІ. і ІІІ. Се значить, що наука в сїй ґімназії рахуєть ся такою самою, як в ґімназіях державних.

— Стріляють наших людий в Галичинї. Панські посіпаки по галицьких селах гуляють так, як за небіжки Польщі. В селї Краснім скалатського повіта, в саму провідну недїлю, дня 8. мая, пішов оден селянин, що мешкає під лїсом з своїм сусїдом за слїдом лиса, котрий тої ночи забрав їм дріб. Там побачив їх двірський Лєон Лукасєвич і не питаючи їх анї слова, стрілив до них з віддаленя сто кроків. Куля поцїлила одного з селян і доперва лїкареви з Товстого удало ся її витягнути.

— З наших кольоній в Канадї. В кольонії на захід від Дріфтен Рівер в Канадї, Русини побудували собі церков. О школї поки-що лише думають. — В дістрікті Борщів в Манїтобі, де жиють самі Русини, побудовано церков і школу і основано читальню. — В Венляв в Манїтобі основано „Січ". Вписало ся 37 членів. — В руській церкві в Віннїпеґу відправлено заупокійне богослуженє за анґлїйського короля Едварда VII. Богослуженє відправив о. Красицький. Він виголосив також проповідь, в якій звеличав дїяльність помершого короля в користь широких народних мас. З дїяльности сеї користали також і руські еміґранти, яким признано в Канадї більші права, як мали їх під рукою польської шляхти в Галичинї. — Денним робітникам в Канадї платять тепер по 2.50 дол. Углекопи заробляють значно більше. Роботи всюди є досить. — В Манїтобі (Канада) фармерські відносини подекуди поганї. На кольонії Бродляйт кольоністи кидають оселї і глядають нових. — Місто Брендон в Канадї за оден рік розросло ся більше, як за кілька минулих. Дїльниця Русинів в тім містї також стоїть добре і гарно розвиваєть ся. Її значінє тим більше, що Брендон є великим зелїзничим осередком цїлої провінції.

— На судову розправу самолетом поїхав собі в Анґлії Грохам Уайт, якого завізвав суд на переслуханє за бистру їзду автомобілем. Усївши коло свого дому взнїс ся у воздух і опустив ся перед самим входом в суд. По розправі, на якій засудили єго грошевою карою, він знов усїв на аероплян і полетів до дому назад.

— Хлїб з перед 4000 лїт. Минувшої весни, при розкопах Деі-ель-Дагірського храму, на берегах Нїлю в Египтї, славнозвісний анґлїйський археольоґ Н. Гамс, найшов дуже добре збережений старо-єгипетський хлїб, у видї трикутника. Судячи по написах храму, хлїб той лежав на місци своєї находки що 2500 лїт до Різдва Христового. Без огляду на свій поважний вік (єму тепер більше чим 4000 лїт), хлїб сей зверхним виглядом нагадує зовсїм, дуже високлий, зачерствілий бохонець звичайного хлїба.

— Домагають ся конституції. Китайське правительство в Пекінї дістає чимраз більше домагань з держави від людности, щоби проголосило як найскорше конституцію і скликало парлямент. Инакше, грозять Китайцї революцією і скасованєм цїсарської династії, та вигнанєм усїх Европейців з Китаю.

Слава Ісусу Христу!

Дорогі Родимці!

Отсим запрашаємо Вас на **велике**

Церковне і Народне Сьвято

яке відбуде ся

в Jersey City, N. J.

на днях від 6-го до 12-го липня с. р.

Програма сего сьвята слідуюча:

I.

ВЕЛИКА МІСИЯ

в гр. кат. Рускій Церкві Сьв. Ап. Петра і Павла, положеній на розї улиць Sussex і Green (два блоки від Пенсильванїйского дипа).

Місиї (с. є. духовних наук) уділяти будуть сам наш

Впрсвщ. Владика Кир С. С. Ортиньский.

На сю Місию запрашаємо сердечно всїх Вас Дорогі братя і сестри з Jersey City, New York-у, Yonkers. Elizabeth, Perth Amboy, Bayonne, Brooklyn, Passaic, Rahway, Linden, Bloomfield, Mont Clair, Whippany. Port Jervis, Peekskill, Spring Valley, Newburgh, Staten Island, Jamaica, Trenton, і других сусїдних плейзів. Нехай кождий старає ся бути конче на сїй місиї, щоби послухати золотих слів Свого Дорогого Архипастиря, котрий не жалїючи труду прибуде в наші сторони щоби солодким батьківским напімненєм і пориваючою вимовою загріти серця своїх дорогих дїтий до любови Бога, Церкви і вітчини.

1. Місия розпічне ся в середу дня July 6. вечером.

2. Того вечера о годинї 7. точно вирушать всї місцеві брацтва і вірні в означенім порядку з ґалї церковної до Пенсильванїйского дипа НА ПРИВИТАНЄ Преосьвященного Владики, щоби відтак впровадити торжественно сего Дорогого Гостя до Храму Божого. По прибутю в Церков відправить ся Всеночне з Литією, почім Владика виголосить ПЕРШУ місийну проповідь. По науцї відбуде ся мированє.

3. В ЧЕТВЕР (July 7. в сьвято Рождества Сьв. Йоанна Кр.) рано о 8. Утреня. О 10-ій Архієрейска Служба Божа і ДРУГА проповідь місийна. Вечером о 8. Вечірня і ТРЕТА проповідь місийна.

4. ПЯТНИЦЯ (July 8)

З'їзд Ню-Йорского Сьвященичого Кружка Місийного

Рано о 9-ій вспільна сьв. Сповідь всїх Сьвященників. О 10-ій Архієрейска Служба Божа на інтенцию Кружка. О год. 1-ій з полудня наради Кружка в гали під Церквою.

Вечер о 8. Соборний акафист до І. Христа і ЧЕТВЕРТА ПРОПОВІДЬ місийна.

5. СУБОТА (July 9.) рано о 9-ій Архієрейска Служба Божа читаня для дїточок шкільних. В часї сеї Служби Божої буде співати хор шкільний. Всї дїти будуть причащати ся з рук самого Владики. Сповідь для дїтий зачне ся того дня рано вже о год. 7½. По полудни від год. 3—8)

Загальна Сповідь вірних

Від год. 7—8 буде сповідати також сам Преосьв. Архієрей.

Вечер о 8. Вечерня і ПЯТА НАУКА місийна.

II.

В неділю дня July 10.

Посьвяченє

прекрасно помальованої і прикрашеної у внутрі ЦЕРКВИ.

Відтак — Архієрейска Служба Божа а при нїй вспільне сьвяте Причастіє і КІНЦЕВА НАУКА місийна.

Урочистість сего дня буде особливо величава. До участи в нїй суть запрошені Впр. і Всч. Отцї з Ню-Йорку, Yonkers, Perth Amboy, Newark і Elizabeth — всї доохоличні парохії, брацтва і вірні. Церков єсть велика так, що може помістити і найбільший здвиг народа. Нехай нїхто не боїть ся стиску — місця буде доволї для всїх. Кождий буде міг докладно бачити торжественну церемонїю посьвяченя Церкви через Владику. Може неоден і неодна не бачили єще нїколи як то Владика благословить Церков, тай може і не буде мати більше в житю своїм подібної спосібности — ДЛЯТОГО КОРИСТАЙТЕ всї Дорогі братя і сестри з сеї рідкої нагоди і ПРИБУВАЙТЕ громадно в неділю дня July 10-го до нашої Церкви на розї улиць Sussex і Green в Jersey City, N. J. щоби бути сьвідками і участниками єї посьвяченя. ДЛЯ ДІТИЙ буде приготоване в Церкві осібне місце на хорах, з відки будуть могли також докладно все видїти. ЖЕНЬЩИНИ будуть мати особливший взгляд.

Вступ вільний для всїх.

Початок посьвяченя о год. 10-ій точно.

III.

По полудни того дня о год. 3-ій.

Вспільна Гостина

в Elks Hall ч. 188 Grand St., в котрій возьме ласкаво участь також і Високо-Преосьвященний наш Владика. Вступ на гостину лиш за тикетами, по котрі належить удавати ся до місцевого пароха Всч. о. Улицкого під ч. 76 Grand St., Цїна тикета $1.00. По тикети треба голосити ся тиждень наперед.

IV.

Вечером сегож дня о год. 8-ій відбуде ся

Концерт

В ЧЕСТЬ ПРЕОСЬВЯЩЕННОГО ВЛАДИКИ

в тїй самій гали.

Вступ на концерт по 25 цт. — крісла перворядні 50 цт.

V.

у вівторок дня July 12. відбуде ся

Великий Пікнїк Парохіяльний

в величавім парку „Greenville Schutzen Park". Початок пікнїку о год. 1. по полудни. До участи в Пікнїку запрашає ся всїх рівнож сердечно. Вступ лиш 25 цнт. Музика перворядна. На пікнїк їде ся карою „Greenville" або „Montgomery". — Покажіть кондукторови тикет а він скаже Вам де висїсти.

Поздоровляючи всїх сердечно остаєм з високим поважанєм КОМІТЕТ.

РУСИНИ! Спомагайте своїх Русинів. — Посилайте гроші до краю, купуйте шифкарти в Руській спілцї RUTHENIAN EXCHANGE CO., 184 HUDSON STR., NEW YORK. Удаваїтесь також до неї в справах ґрунтових і військових. котрі ся Спілка точно виконує.

ALLEGHENY, PA. бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 111, подає до відомости, що на річнім мітинґу вибрано нових урядників: Ів. Андрусишин предс., Мих .Грицик кас., Дмитро Бац опікун хорих. Мітинґи відбувають ся в другу недїлю по першім.

Ів. Андрусишин, пр.

MONESSEN, PA. Уряд Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 62, подає до відомости всїм членам, щоби кождий явив ся в гали точно о пів до десятої години, 4-го липня в парадї, т. є. в шапцї і з відзнакою, бо о десятій годинї вимашерує ся на вулицю. Хто не явить ся на означений час заплатить кару 1 доляр, а урядник 2 доляри. Таксамо дає ся до відомости, що на 10-го липня припадає піврічний мітинґ, на котрім буде принимати ся нових членів без вступного. Справозданє касове. Мітинґ зачне ся точно о пів до другої по пол. Хто не явить ся без важної причини заплатить кару 50 цнт. а урядник 1 доляр.

Н. Сивик, секр.

AMBRIDGE, PA. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 47, подає до загальної відомости всїм членам місцевим і позамісцевим, що д. 10-го липня (July) с. р. відбуде ся піврічний мітинґ в гали парафіяльній, на 6-ій улици; початок о год. пів до другої по пол. Кождий член має явити ся на сей мітинґ. Член не явивший ся підлягає карі 50 цнт. а урядник 1 дол. Члени, котрі довгують мають свої довги вирівнати, бо в противнім разї будуть виключені з Братства і Р. Н. С. Братство буде принимати нових членів без вступного. Мітинґи відбувають ся в другу недїлю по першім. Всї близші обясненя подасть секретар а заразом орґанїзатор Ів Михалик, в Ambridge, Pa.

Ів. Михалик, пр.
Л. Гринєвич, секр.
Мих. Нижанкевич, кас.

SHEFFIELD, PA. бр. сьв. Антонія, від. 156, подає до відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся на Гортон стріт у секретаря, о год. 2-ій по пол.

Ів. Динак, пр.
Ад. Ґроник, кас.
Ів. Дубляниця, секр.

Ч. 1388 КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі п. Анна Цмар, замуж. Матяш отримала як сир. часть по батьку Іванї Цмар з Голов. Каси Р. Н. Союза.

McAdoo, Pa. дня 18. черв. 1910

Анна Цмар, зам. Матяш

Сьвідки:
Д. Капітула,
О. Остап.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америцї. Віддїл ч. 7.

— Що всї инші средства завели, не доводить то ще, чомуж-би і „Котвичний Pain Expeller", не мав принести полекші в терпінях. Довголїтне його уживанє промавляє голоснїйше від слів. На ревматизм єсть він незрівнаний. Цїна бутельочки 25 і 50 цт.

Русько-Анґлїйський ТЛУМАЧ

з котрого можна дуже скоро навчитись анґлїйської мови.

Сторін 256. Тверда оправа. Цїна 60 центів. Гроші висилайте враз з замовленєм, через моні-ордер або почтовими марками.

Замовляти у:

And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N.J.

Велике

Народне Віче

в Тайльор, Па.

в справі будови власної гр. кат. церкви на Тайльор, Па.

відбуде ся

на дни 9-го липня т. є в суботу

в юнїйній гали, там, де відбувають ся братскі мітинґи. Початок о год. 7-ій вечер.

Просить ся прибути всїх місцевих і дооколичних Русинів. Вступ вільний.

Памятайте 9-го липня 1910 7-ма год. вечер.

Комітет.

ПОШУКУЄ МІСЦЯ

за учительку, або господиню інтелїґентна 27 лїтна вдова з дитиною 1½ річною. Добра кухарка, музикальна. Зголоситись на адресу.

Dr. W. J. Sieminowicz
1956 Armitage Ave. Chicago, Ill.

Пошукуя ся Юзька Собковича з села Кобиловоки пов. Теребовля, 21 лїтний. Має перебувати в Boston, Mass. або Brookton. Хтоби знав єго точну адресу нехай пришле до мене а дістане 5 дол. надгороди. Голоситись до:

Н. Mykytyn
14 Weeks St. Providence, R. I.

ДЕ Є.

Пошукую своєї сестри Феськи Клапко, родом з Вербицї, повіт Бібрка, Галичина. Четвертий рік як приїхала до Америки, перебувала десь в Ню Йорку та щезла без слїду. Брат п. Никола Салятицкий шукає за нею. Хтоби про ню знав, або вона сама, прошу ласкаво зголосити ся на адрес.

Nykola Salatycki
128 Rcakowey Road. Jamaica, N. Y.

ПЕРШИЙ БАЛЬ

устроює Бр. сьв. Апп. Петра і Павла, від. 195 Р. Н. Союза в Peckskill, N. Y., дня 16-го юлія, 1910 р. в Hillside Hall, North Division Str. Початок о годинї 4 по пол. Цїна 25 цнт. від особи.

ПОЗІР! ПОЗІР!

CLEVELAND, OHIO.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює

Братство сьв. Петра і Павла від. 102 Р. Н. Союза

в суботу дня 16-го липня 1910.

в гали Finkbeiner W. 10 and Starkweather Sts.

Початок о год. 6-ій вечером.

Вступ: мущина з женщиною 25 ц. Самотна женщина 15 ц.

На сей Баль запрошуємо всїх Русинів-Українцїв з Cleveland-у і околицї.

За добру забаву ручить

26—28 Комітет.

$25 надгороди

тому, хто менї напише де суть руські люди, а не мають жадного штору або сальону. — Також хтоб хотїв продати свій бизнес або який купити, нехай зголосить ся до мене, а я йому листовно поглядаю або продам інтерес.

Йосиф Ференц

No. 2 R. F. D., WATERVLIET, N. Y.

$100 надгороди / **за розвязку**

Тут є девять пустих піль; розмістїть в тих полях числа від 1 до 9 так, щоби по додаццю тих чисел в кождім напрямі випало 15. Кожде число можна ужити тільки раз.

Кождому, що надішле добру розвязку і буде придержувати ся услівий, видамо 100-доляровий цертифікат на один в наших 150-доляровых лотів 25x100—50x200.

Metuchen Estates є положене в полудневім і оживленім **Metuchen, N. J.**, 40 мінут їзди в Ню Йорку; близько суть фабрики, костели і школи.

Лоти можна купувати від **$150** і висше.

З розвязкою просить ся подавати докладно своє імя, назвиско і докладну адресу мешкаля.

Пишіть до:

P. DINDA
Room 117, 26 Cortlandt St., NEW YORK.

ДЕ Є

Григорко Климів з села Боришківцї пов. Борщів Через довший час перебував коло Белфілд Н. Д. Послїдним разом люди бачили єго 23 мая сего року коло церкви сьв. Димитрія, коли було посьвячене церкви і від тої пори десь за ним і слїд пропав. Пошукую за ним в дуже важній справі. Хтоби єго де віднайшов дістане велику надгороду.

John Pawluk
Belfield, N. Dak

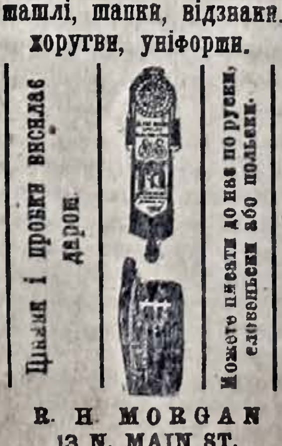
Прекрасна годинка $2.25 з Вашим моноґрамом!

Се предложене купна, побиває всї дотеперішні. — Слухайте! Ґарантована американська годинка, з таким-же осередком і окладинками. Держить добре час. Вистарчить на цїле житє. Букви Вашого Імени гарно вироблені на окладинцї. Висилаємо годинку і дарунок, ланцушок з дутого золота на С. О. D. за $2.25, з правом оглянєня. Єли Вам подобаєсь заплатїть аґентови $2.25 і оплатїть пересилку, або інакше аґент нам зверне на наш кошт годинку. Єсли вішлете $2.25 з замовленєм, оплатимо пересилку самі і вішлемо Вам ще даром з дутого золота перстїнь. Купіть шість годинок за $13.50 а ми вішлемо Вам за сї гроші сїм. Мужеські або жіночі. Напишіть які букви хочете мати на годинцї.

Carroll Cutler & Co.
544 Manhattan Bldg., Chicago, Ill.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шашлї, шапки, відзнаки. хоругви, уніформи.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

НА СПРОДАЖ:

Руський бизнес уміщений коло двох церквей на S. S Pittsburg, Pa. а складаючий ся з книгарнї, цукорнї, тютюнярнї а лїтом спродаєсь також „Ice cream". Знамените місце для Русина Спродаєсь дешево за для другого інтересу.

Руска Книгарня
710 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Сильнї масцї нїчо Вам не поможуть, наколи Ви терпите на Ревматизм. PAIN EXPELLER сильно втираний сейчас принесе Вам полекшу і усуне причину болїзни. — В цїнї по 25 цнт. і 50 цнт. по всїх друґсторах.

F. Ad. RICHTER & CO.
215 Pearl St. New York.

Позір на охоронну марку „Котвиця"!

Металеві обцаси і запятки.

Для майнерів, каменярів, фармерів і всїх, що роблять при тяжкій роботї.

Лекші від шкіри. Тревалї у найтяжшім їх уживаню і перетревають чоботи. Легкі до прикріплєня. Кождий швець Вам їх положить або дістанете їх враз з чоботами у Вашого купця.

Пишіть по книжочку з поясненями.

UNITED SHOE MASHINERY CO.
Boston, Mass.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.
Їх Преосвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америцї.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балоґ, 712 Carson St. S. S. Pittsburg, Pa

Предсїдатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсїдателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсїдатель:
Федор Гут Кульчицкий, Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексїй Шаршонь, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский, Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексїй Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чеґін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, 439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.
Михайло Бабїй, 391 Maple Ave., Kingston, Pa.

Директор друкарнї:
о. П. Понятишин, Box 112, Elizabeth, N. J.
Адреса мешканя: 326 Rose Hill Place, Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Цурковський, 184 Hudson St. New York, N. Y.

Менаджер друкарнї:
К. Кирчів, 84 Hudson St., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton St., Holyoke, Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — принимає членів до 45 лїт житя.
Вступне після лїт.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разї смерти члена кляси „А" (цїле посмертне) $1000.00.
В разї смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" $400.00.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" $200.00.
Посмертне за дїти від $15.00 до $300.00.
В разї утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00.
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписати ся також до брацтва, яке належить до Союза.

До всїх Вп. Секретарів і Орґанїзаторів відділів Р. Н. Союза.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не присилали декляраций без виповненя сьвідоцтва лікарського, яке находить ся на другій сторонї деклярації, позаяк такі не будуть приняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню деклярацій просимо на те уважати, щоби на деклярації було подано на яке посмертне член хоче належати перечеркненєм слова **цїле** або **половину** посмертне (ого), кілько має він і його жена лїт, імя жени або якого иньшого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або рускої віри, бо таких маємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на деклярації пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах деклярації.

Місячні справоздання т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів прошу виповнювати і присилати враз з деклярациями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союза в Америцї.

Балї і Представленя

(Оголошене в сїй рубрицї коштує: для бр. в Р. Н. Союзї і гр. кат. парохій по 2 цнт., а для всїх других по 4 цнт від слова).

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
відбуде ся заходом Бр. сьв. Володимира 190 Від. Р. Н. С. в Нюарку, Н. Дж. в понедїлок дня 4-го липня 1910 в гали під ч. 188 Pacific Str., near South Str. в Нюарку, Н. Дж. Початок точно о годинї 12 на полудне. Грати буде знаменита музика. Вступ дуже дешевий бо за 25 цнт можуть іти дївчина з хлопцем, а самотні 15 цнт., а коли прийдете до нас, то за той дрібний цент забавите ся доволї. За добру забаву ручить Комітет. (27)

ПОВІДОМЛЕНЄ.
Отсим подаєть ся до відомости всїм інтересованим як членам низше наведеного Товариства, так і не членам, що адреса Тов. Руского Молодечого Клюбу Поступового в Джерзи Сіти, Н. Дж. від тепер буде як слїдує:
The Ruthenian Young Men's Progressive Club
P. O. Box 84. Jersey City, N. J.
Члени зволять собі сю адресу відписати.
Антін Онисик секр.

Спека

Минувшого, а і сего тижня переживали ми першу серію спек сего року. Часописи доносили, що вже то тут то там кільканайцять осіб згинуло в наслідок сонїчного удару, а випадків пораженя було без числа.

В часї спек треба заховати много осторожности, щоб не стрінути ся з нещастєм. Відповідно до сего передовсім треба цїлковито змінити спосіб житя. І так повинно ся їсти як найменче мяса і товстих страв, коли хоче ся бути здоровим. Рівнож і страв з муки повинно ся їсти менче. Сї страви повинно ся заступати яриною, овочами, молоком, яйцями і т. п., а тодї є чоловік менче виставлений на небезпеку лїтних недуг.

А головну увагу належить звертати на мухи. Як виказують научні досліди, то мухи суть найнебезпечнійшим ворогом людства, позаяк кожда муха носить на собі мілїони зародків усяких недуг, які в хвили приючий їх розвоєви, спричиняють часто недуги і смерть.

Звідки беруть ся мухи? Зараз се витовкуємо.

В зимі морози вбивають майже усї мухи і колиб вони не мали де схоронити ся, то вигинулиб на завсїгди. Одняк, на жаль, завсїгди найдуть собі якусь скритку, де цїло перетревають зиму. Дїє ся се найчастїйше в стайнях, де є повно гною. В тім гною, який як звісно в наслідок всїляких хемічних перетворів остає весь час теплий, хоронять ся мухи. І тут сплять цїлу зиму, а коли настане тепло, пробуджують ся і починають вилїзати на воздух. Сейчас по пробудженю ся з зимового сну забирає ся муха до працї і в місци свойого зимового леговиска зносить 120 яєчок. За 10 днів є з того 120 мух здібних рівнож до розплоду також кожда по 120 штук. В сей спосіб протягом 20 днів одна муха дасть жите 14.400 мухам. За слїдуючих 10 днів маємо вже з того 1,728.000 мух, а ще до дальших 10 днів 200 мілїонів! Коли таке множенє ся тревас стало через 5 місяців, то можемо собі представити кілько мух намножить ся протягом лїта. І коли десь є богато мух, то можна зараз знати, що десь близько находить ся кінська стайня, а обчислено, що на кождий фунт кінського гною випадає 1.200 мух.

Щоб показати, як суть мухи небезпечні, учені в Connecticut зробили слїдуючу пробу. Зловили 414 мух і умістили їх в зовсїм відокремлениїм місци; до сего місця налили опісля чистої, дестильованої води, яка не має в собі нї одного бацилля, то є зародка недуги. По сім обмито в тій воді сї мухи і воду опять піддано розборови. Показало ся, що до сеї води з кождої мухи зійшло 1,250.000 всїляких зародків недуг. Не всї сї зародки були шкідливі, але все таки при сприяючих обставинах могли спричинити смерть. А як переконано ся, що деякі мухи носять на собі навіть по 6 мілїонів таких зародків недуг!...

Мухи суть найнебезпечнїйші для дїтий, позаяк уділяють їм зародків такої недуги як дезинтерія, так страшно розповсюднену дїточу недугу в лїтї. Рівнож мухи мають великий нахил до уділюваня зародків тифу. Підчас американсько-іспанської війни кождий шестий амер. жовнїр хорів на жовту пропасницю, яку розносили мухи. Рівнож обчислено, що на кождих 100 померших, 95 захорїло в наслїдок принесених мухами зародків недуги.

Се вказує усїм ясно, що мух не треба собі легковажити, позаяк кожда з них має на собі тисячі а тисячі зародків всїляких недуг, які в даним случаю можуть спричинити тяжку а навіть смертельну хоробу тої людини, яку муха вкусить.

Тому вбиваймо мухи без милосердя!...

ЗАГАДОЧНИЙ СЬВІТ.

Як що тиха, погідна ніч розстелить над землею свій зьвіздистий покров, то чоловік, ся марна порошинка у всесьвітї, може легко посеред зір добачити одну, миготячу червоно-порпуровим сяйвом. Звізда ся, то земля подібна до нашої, се сей загадочний сьвіт, про який пишуть цїлі томи: се планета Марс.

Уже в найстарших книгах на землі, у мові якою днесь ніхто більше не говорить а яка загинула тому яких 4 до 5 тисяч лїт Марс мав свою назву. Називано його „анґарака", то є „розжарений вуголь"; старинні Греки звали його „пирокис" — „огнистий", а пророк Ісая дає йому назву „гетель" — „син ранньої зорі".

І всї сї назви дійсно відповідають спокійному, червоному сяйву, яким сьвітить Марс. Ся червона барва походить здасть ся від того, що ростинність на Марсї не є як у нас зелена, але помаранчово-червона та і матерія, з якої він повстав є переважно червоної краски. А також і се можливе, що пара і хмари суть там такої барви.

Що пятнайцять лїт приближає ся Марс найбільше до землї і тодї він від ньої віддалений на 55 мілїонів кільометрів. Час обігу Марса довкола сонця тревае 687 днів, то значить, що таможний рік є два рази так довгий як наш. Доба, то є день і ніч тревають там 37 минут довше, як на земли а сам він є лиш ½ часть так великий, як наша земля.

Ніяка звізда від віків не цїкавила нїколи так учених як і невчених, як власне Марс.

Славний астроном Флямаріон каже, що колиб чоловіка перенести з землї на планету Марс, то се виглядалоб так само, якби перенести неґра з Африки до якогось сьвітового міста.

Поглянувши на сю планету крізь дальновид 600 до 700 разів побільшаючий мож на ній спостерегчи землї і моря, воду та сушу. Але що найцїкавійше, то на сїй планетї вся суша є вздовж і впоперек поперетинана цїлою сїтю каналів, з яких одні біжуть до себе зовсїм рівнобіжно, неначе шини желїзничої дороги, иньші перетинають ся, або що кільканайцять сходять ся в одно місце. Після думки учених, сї канали не можуть бути дїлом самої природи, але суть витвором рук якихсь розумних істот, і то з далеко висшою інтеліґенцією, як наша. Сї канали вказують на се, бо як обчислено, суть вони від 50 до 100 кільометрів широкі а від 1000 до 5000 кільометрів довгі. Люди, мешканцї нашої землї, хоть як високо поступили вже в культурі, все таки таких каналів не вміють будувати! Але ще одна дивна річ: в деяких порах року сї канали подвоюють ся, то є з одного роблять ся два, які біжуть один побіч другого якийсь час, щоб опісля опять зникнути.

Ся обставина незвичайно заінтересувала наших учених і всї вони стараються витовкувати причину сих каналів. І більша часть згоджує ся на се, що сю планету заселюють якійсь розумні єства, які при помочи сих каналів наводнюють пусті околицї своєї землї. А єства, що посідають средства, аби такі канали будувати: тої ширина і довжини, без ріжниці чи гори чи долини. мусять бути незвичайно розумні, що більше розумнїйші від нас, бо як в горі сказано, ми таких каналів не в силі побудовати.

Деякі астрономи говорять, що час від часу можна добачити на Марсї огняні знаки, незвичайно правильних форм, рівнож неначеб цїло чиїхсь рук. І говорять, що се тамошні мешканцї, маючи, як інтеліґентнїйші від людий єства, далеко лїпші від наших інструменти, добачили вже нас, і подають нам знаки. Ми однак на них не є в силї відповісти.

Але суть також і такі, що говорять, що всї тї сьвітляні знаки, се лиш марево уяви витворене недокладностю наших інструментів. І щоб про се впевнити ся, здасть ся людскість буде мусїла ще довго ждати. А може?... Хто може предвидїти, що нам завтрішний день принесе?...

Ц.

ПРОЦЕС.

(Продовжене зі стор 3-ої)

з Римом, називають ся церквами ,,уніятськими". Вони залежні від Риму.

Пит.: Отсе, про що я хотів знати. Відп.: А поробить про ,,Унію" я не знаю.

Пит.: Я покажу вам доказовий залучник 7) і питаюсь, чи то ви писали сей лист.

(Лист так зазначено).

П. Сніткін: Протестую проти сего питаня на сій основі, бо воно невідповідне, невмісне, не до річи, і для того, що тут нема поданого часу, коли лист був писаний.

П. Ґарван: Я прийду до сего.

Судія: Він показує йому документ і питаєть ся, чи то він його писав.

П. Сніткін: Отже я протестую проти сего.

Судія: Протест ухилений.— Застереженє.

Пит.: Чи то ви писали сей лист? Подивіть ся на него, но не читайте.

Судія: Чи то ваше письмо? Відп.: Так, я писав лист.

П. Ґарван: Коли ви його писали? Від.: Я не тямлю дня.

Пит.: Подивіть ся на дату і скажіть, чи ви його не писали дня 8. грудня, 1908 р.

П. Сніткін: Протестую проти сего питаня, бо воно невідповідне, невмістне і не до річи тому, бо сей лист писаний після мнимого очерненя. Також протестую на сій основі, що не можна казати, аби сьвідок читав із залучника, який не був предложений на доказ.

Судія: Прокуратор жадає лиш сего, аби він відсьвіжив свою память. Протест ухиляю.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Судія: Прошу отже казати йому подивитись на лист, аби він міг відсьвіжити собі память і спитайтесь, чи він його писав в згаданім там дни.

П. Ґарван: Подивіть ся на се письмо скажіть чи ви його писали дня 8. грудня 1908 р.

Судія: Я узглядню ваш законний протест, що він не може читати з залучника який не був предложений на доказ.

Відп.: Так.

Пит.: А до кого писали ви те письмо?

П. Сніткін: Протестую проти сего на сій основі, бо в питаню домагаєть ся прокуратор змісту писаного документу, якого не предложено на доказ.

Судія: Тут нема ще доказу що до імени, на яке він се письмо висилав. Коли прокуратор предложить се письмо на доказ, то тоді буде можна диспутувати що до його допускаємости. Я хочу дати йому нагоду, аби він показав, що сей документ є допускаємий; для того ухиляю ваш протест.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Відп.: Я писав те письмо до одного російсько-православного сьвященика.

Пит. Як він називає ся? Відп.: Володимир Зноско.

П. Ґарван: Се є один із сьвящеників, про котрого він згадував попереднім разом. Мені дуже трудно допитувати його на основі листу писаного по російськи. Я маю вправді його переклад, но він може бути недокладний. Чи можна буде робити поправки при сім перекладі?

Судія: Покажіть сей переклад п. Сніткінови.

П. Сніткін: Чи я можу передати його товмачеви?

Судія: Так; но я не мишлю, аби товмач умів перекласти.

П. Сніткін: Но він може перечитати переклад і уважати, чи він є поправний.

П. Ґарван: Само собою розумієть ся, що кождий переклад, який я маю, може поправити п. Сніткін. А між тим, як товмач буде читати сей лист, я покличу п. Мендельсона, що говорить по анґлійськи. Я покличу його для опровердженя деяких зізнань і то лише аби заощадити час.

Судія: Чи ви на се годитесь?

П. Сніткін: Так, я годжусь, для заощадженя лише часу.

П. Ґарван: Тепер я предкладаю сей лист на доказ, віродостойним є сей сьвідок і на підставі сего листу я хочу його допитувати.

П. Сніткін: Протестую проти сего поступованя, бо воно невідповідне, невмістне і не до річи. Переписка, яку мав сей сьвідок з сторонними людми після оголошеня мнимого очерненя не може ніяк відносити ся до обжалованих.

П. Ґарван: Я хочу допитувати його лише на те, аби переконати ся о віродостойности сего сьвідка, щоби показати, який є його характер.

П. Сніткін: Через сей факт, що ви хочете допитувати сего сьвідка, аби переконати ся о його віродостойности, не буде ще таке допитуванє вмістним. Після сего правила, то ви могли-б жадати, аби позволено вам наводити тут цілу купу ріжних сьвідоцтв, які ві однак показали-б ся недорічними.

Судія: Обжаловані зізнавали, що сей чоловік є людиною правого характеру; вони вірили йому, що його статя містила правду і на сій лише вірі вони статю оголосили.

П. Сніткін: Се правда.

Судія: Отже судії присяглі мусять, о скільки се лиш можливо, виробити собі переконанє про характер сьвідка і на сій підставі я позволяю прокураторови його допитувати.

П. Сніткін: То я застерігаю собі право відклику, і позволите сьвідкови перечитати сей лист в оригіналі?

(Лист зазначено яко доказовий залучник 7).

Судія: Чи сьвідок розуміє по російськи? Чи ви розумієте по російськи?

Я. судія присяглий: Так, розумію.

Судія: За згодою оборонця будуть могли судії присяглі взяти сей залучник пізнійше до своєї комнати.

П. Ґарван (читає): ,,8. грудня, 1908 р." — Прошу уважати на се, що я читаю. Отже: ,,8. грудня, 1908 р. — Дорогий Отче Володимире! Простіть мені, що я нічого до вас не писав після свого виїзду до Ню Йорку. Я був дуже занятий сею ,,унією" і на що инше мало у мене було часу. Ви поздоровляли мене через одного мого приятеля з Олифанту і се поздоровленє передав мені сей приятель. За поздоровленє і за память на мене грішного, сердечно дякую. Засилаю поздоровленє для Вашої високоповажаної жени; я не знаю Її імени. У моїх нових обставинах мені ні зимно ні тепло. Під одним зглядом однакож я зискав. Я вже сплатив 120 рублів довгу свого батька. Тепер я вже не потребую бути ,,уніятом". Ся ,,Унія" то дуже погана річ і вірте мені, що нема нічого гіршого, як ся ,,Унія" зі всіма її подробицями. Їх сьпіви є гавканєм псів, сьвященики то якась недоварена вода, а їх богослуженя, то щось такого як витє вовків. Я маю замір старати ся о місце в якімсь склепі або готели яко робітник або яко кельнер, і не хочу мати нічого до діла ні з Унією ні з православієм, лише моїм желанєм є бути независимим. В гр. кат. церкві можна мати більше грошей, но сей сьпів є невиносимий; в православній церкві сьпівати лекше. Православні дають загально мало гроша, а щоби дістати ліпше місце, на се треба мати протекцію. Мені прикро, що не можу вас відвідати, а я дуже хотів би бачитись з вами. Коли стрінусь з вами, то розкажу вам про деякі дуже цікаві річи з сего брудного американського закутка. Напишіть мені, кілько коштує дорога з Олифанту до Вас. Коли не стоїть богато, то за яких два, три дні я Вас відвідаю. Коли і де мені заїхати? Прошу пошукати між своїми парохіянами, чи не булоб для мене якого місця в склепі або готели; мені вже дуже обридло се собаче сьпіванє. Як я буду бачитись з вами, то поговоримо про дещо більше. Всьо, що я пишу до Вас в сім листі прошу задержати в тайні бодай до якогось часу, бо в противнім разі уніяти мене з'їлиб. Як би ви коли були в околици Олифанту, то прошу прийти до Познанського і тоді більше поговоримо.

Ваш Хаврюченко".

Я не знаю добре, як він підписав ся на тім листі.

П. Ґарван: Як ви підписались на тім листі? Відп.: Хаврюченко.

Пит.: Яке є ваше правдиве імя, Хаврюченко чи Грицько Чалий? Відп.: Хаврюченко.

Пит.: А чому не подали ви присяглим свого правдивого імени? Відп.: Бо мене ніхто про се не питав. Мене питались лише, як я підписував ся під статями, які я писав для часописи.

Пит.: Чи товмач не питав ся, яке є ваше правдиве імя, як ви зізнавали в суді? Відп.: Мене питали ся о імя, і я казав, під яким іменем я писав...

Пит.: Яке-ж імя ви подали? Відп.: Мене питали о імя, і я мислив, що мене питають ся о се імя яким я підписував ся яко дописуватель.

Пит.: Коли питали ся вас о імя, то ви думали, що вас не питали о властиве імя, лише о імя під яким ви дописували до часописи. Відп.: Так.

Пит.: Я покажу вам тепер другу статю, доказовий залучник 5) для провіреня і питаюсь вас, чи ви її писали? Відп.: Так, я писав.

П. Ґарван: Тепер я предкладаю на доказ сю статю і заразом її переклад, який обі сторони можуть справляти в разі, коли він неточний або недокладний. Я дам Сьвітлому Судови переклад сеї статі і в сей спосіб переконаєть ся Суд, який є її зміст.

П. Сніткін: Розумієть ся, що я протестую, бо таке поступованє є невідповідне, невластиве і не до річи.

П. Ґарван: Заждіть, доки Сьвітлий Суд не перечитає статі.

Судія: Ся статя була писана після оголошеня мнимого очерненя.

П. Ґарван: Я знаю, но я предкладаю її, аби показати, який є загальний настрій духа у сего чоловіка. Коли Сьвітлий Суд є сеї думки, що статя є недопускаєма, то я не буду напирати.

Судія: Сю статю я виключаю. Тамтой лист допустив я лише на підставі, яку я там подав.

П. Ґарван: Добре. Но тут є ще й инше письмо, по яке я післав, а яке має містити погрозу що до сего очерненя. Воно буде тут за одну хвильку.

П. Ґарван: Тепер я покажу вам доказовий залучник 6) для провіреня, іменно число ,,Свободи" з дня 30-го цьвітня, 1908 р. і питаюсь вас, чи то ви писали сю статю? Відп.: Так, я писав.

П. Ґарван: Но тимчасом я покличу ще раз обжалованого Кирчова. (Дальше буде).

В справі видавництва календаря Р. Н. Союза на 1911 рік.

На американській Руси-Україні календар видаваний заходом Р. Н. Союза. се одинока книжка яка знаходить доступ до рук загалу, яка розходить ся масово, бо її дістає кождий член нашої народньої орґанізації. В виду того сей календар повинен бути богатий змістом, повинен стати необхідною книжкою в руках кождого Українця живучого тут на чужині. Щоби справді се видавництво могло сповнити ту велику місію, стати необхідним порадником і товаришем на чужині, тому то воно не може бути ділом одної одиниці а твором більшого гуртка людий. Видавництвом календаря мусять заінтересовати ся всі ті, що працюють на просьвітнім поли, які почувають у себе досить снаги і кебети, щоб кинути рівнож іскру народньої просьвіти.

Календар Р. Н. Союза не є власностю одиниці або якої спекуляційної спілки, не є видавництвом обчисленим на зиск — але його властивелем є загал Українців гуртуючих ся коло Р. Н. Союза, а його цілею служити українській справі а передовсім продирати ся до найтемнійших закутин, будити незрячих, запалювати людий до праці на народній ниві, промощувати дорогу до кращої будучности.

Календар на 1911-ий рік буде поділений на слідуючі відділи: календарський, белетристичний, научний, суспільний, технічний, хронікарський, гумористичний та інформаційний. Формат такий, як і з 1910 року, то є мала вісімка. Пожадано булоб, щоб увесь матеріял призначений до календаря був надісланий найдальше до 1-го серпня с. р., а в сей спосіб календар вийде скоро і скорше його буде можна розіслати членам Р. Н. Союза.

Передовсім відзиваємо ся до наших Вп. Поетів, щоб осідлавши свого крилатого пеґаза і побуявши у завертних вижинах, надсилали нам стихи, передовсім патріотичного змісту. Для гумористів в календари відчинимо зовсім окремий куток. Кромі надземської слави як земну винагороду прирікаємо кождому з поетів по 5 центів від стрічки друкованого верша.

Крім сего просимо усіх, у кого є сила і кебета по сему послужити нам короткими оповіданями і науковими розвідками. Оповіданя мають бути короткі, не переходячі 5 або 6 сторін друку малої 8-ки і першеньство мають оповіданя з житя наших еміґрантів в Америці, дальше історичні і патріотичні. Письменикам будемо платити від печатаної стрічки по 3 центи а від перекладів по 1-му центови. Що до тем розвідок наукових просить ся порозуміти листовно з редакційним комітетом, щоб евентуально таке не лучило ся, що одну і ту саму тему кількох людий обробить.

Рівнож просимо усіх щирих людий заняти ся колєктованем оголошень до календаря. Оголошеня будуть такої величини: ціла сторона, 3 5/8 x 5 5/6 інчів — 25.00 дол.; 1/2 сторони 15.00 дол.; 1/4 сторони 10.00 дол.; 1/8 сторони 5.00 дол. Гроші за оголошеня треба безуслівно платити з гори. Охочі до збираня оголошень в якійсь даній місцевости зволять ласкаво порозуміти ся з редакцією в цїли одержаня повновластий та близших інформацій.

Брацтва, парохії, товариства і т. д., які хотілиби помістити свої фотоґрафії в календари Р. Н. Союза на 1911 рік зволять ласкаво прислати дотичну фотоґрафію а кромі сего 3.50 дол. на виготовленє з фотоґрафії кліша (cut) до друку.

В усіх справах, тикаючих ся видавництва календаря на 1911 рік просить ся удавати ся по близші інформації до:

Anthony Curkowskyj
184 Hudson str., N. Y City

УЛЮБЛЕНИЙ ТЮТЮН ЧЕРЕЗ СОРОК ЛЇТ.

Кождий рід чи виріб якогось товару, які вдоволювали многих людий через сорок лїт, мусять бути безусловно найлїпшими для кождого купуючого.

Славний виріб тютюну Navy є власне таким. Близько через пів століття сей тютюн був улюбленим так до куреня як і до жутя. Він є передовим родом довготятого американського тютюну а його популярність є дійсно заслужена. Просить ся всїх, котрі ще не курили сего знаменитого тютюну, який є одним з найлїпших виробів славної American Tobacco Company, щоби спробували його. Наколи вони попробують, начнуть уживати його стало.

З Navy тютюну можна робити добрі папіроси. Паперцї дістаєсь даром з кождою пачкою тютюну, опакованого проти вогкости і пороху.

ПРИВІТ ДЛЯ NAVY ТЮТЮНУ.

Коли свого часу Теодор Рузвелт післав американську фльоту довкола сьвіта, всї народи витали її. Так само люди всяких рас витають Navy тютюн, який є передовим виробом з ясного довготятого тютюну.

Много з читателїв певно уживали сей тютюн через довгі роки і знають, що сей тютюн не має подібно доброго до куреня і жутя. Єслиж Ви ще не пробували курити сей тютюн, то купіть собі пачку Navy, наколи хочете курити і жути добрий тютюн. По спробованю пересьвідчитесь, що се є найлїпша продажа доси відомих тютюнів.

Куріть або жуйте Navy тютюн хоч раз, а сейчас зрозумієте, чому то близько через пятьдесять лїт він був одним з найбільше знаних довготятих тютюнів, продаваних в тім краю. Можете купити тютюн Navy всюди.